

LÍ THUYẾT VỀ ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH-LÃNH THỔ ĐẶC BIỆT VÀ CÁC LOẠI ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH-LÃNH THỔ ĐẶC BIỆT ĐẶC TRƯNG TRÊN THẾ GIỚI

NGUYỄN THỊ THIÊN TRÍ*

Tóm tắt: Ở nhiều quốc gia trên thế giới, ngoài các đơn vị hành chính-lãnh thổ thông thường được xác lập nhằm thực hiện chức năng quản lý dân cư theo lãnh thổ thì còn các đơn vị hành chính-lãnh thổ đặc biệt được thành lập vì mục đích chuyên biệt về chính trị, hành chính, kinh tế. Bài viết phân tích cơ sở lý thuyết cho việc hình thành các đơn vị lãnh thổ đặc biệt của một nhà nước, đồng thời phân tích bản chất đặc biệt của các loại đơn vị hành chính lãnh thổ đặc biệt hiện có trên thế giới.

Từ khoá: Đơn vị hành chính lãnh thổ đặc biệt; khu tự trị; đặc khu hành chính; đặc khu kinh tế

Nhận bài: 31/5/2021

Hoàn thành biên tập: 12/01/2022

Duyệt đăng: 12/01/2022

THE THEORY OF SPECIAL TERRITORIAL - ADMINISTRATIVE UNITS AND PROMINENT TYPES OF SPECIAL TERRITORIAL - ADMINISTRATIVE UNITS AROUND THE WORLD

Abstract: In many countries, in addition to ordinary territorial - administrative units established to perform the government's territorial population management function, special territorial units are established for special political, administrative, economic purposes. The article analyzes the theoretical background for the formation of special territorial units of a state, and evaluating the scientific nature of special territorial units.

Keywords: Special territorial administrative units; Regional Ethnic Autonomy (REA); Special Administrative Region (SAR); Specific economic Zone (SEZ)

Received: May 31st, 2021; Editing completed: Jan 12th, 2022; Accepted for publication: Jan 12th, 2022

1. Quan niệm về đơn vị hành chính-lãnh thổ đặc biệt

Mỗi nhà nước, ngoài các lãnh thổ truyền thống được thành lập vì mục đích tổ chức và quản lý dân cư theo từng đơn vị được phân chia hay còn được gọi là lãnh thổ hành chính⁽¹⁾ thì nhiều quốc gia có nhu cầu xác

lập các đơn vị hành chính-lãnh thổ với nhiều đặc trưng khác biệt so với các lãnh thổ-hành chính thông thường, còn được gọi là các đơn vị hành chính-lãnh thổ đặc biệt. Các đơn vị lãnh thổ này cũng tương tự các lãnh thổ hành chính khác đều là đơn vị lãnh thổ của một quốc gia, chịu sự quản lý trực tiếp từ chính quyền trung ương nhưng khác ở chức năng, nhiệm vụ và trong trường hợp cần thiết chúng có thể được chính quyền trung ương cấp cho địa vị pháp lý đặc biệt.

Trong lịch sử xác lập và tổ chức lãnh thổ đặc biệt của các nhà nước, phổ biến và

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh
E-mail: ntttri@hcmulaw.edu.vn

(1). Nguyễn Hữu Khiển, *Tổ chức đơn vị hành chính lãnh thổ theo định hướng nhà nước kiến tạo phát triển ở Việt Nam*, <https://tcnn.vn/news/detail/41726/To-chuc-don-vi-hanh-chinh-lanh-tho-theo-dinh-huong-nha-nuoc-kien-tao-phat-trien-o-Viet-Nam.html>, truy cập 21/3/2021.